

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXXI

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, January 20, 1981

Nr. 12

SHULTZ IR GROMYKA TARĖSI 5 VALANDAS

NARLAIVIŲ NUSKANDINTI KAINUOJA 5.2 MILIJONO DOLERIŲ

ATSAKINGI LAIVYNO PAREIGŲNAI NESUSITARIA SU APLINKOS APSAUGOS ĮSTAIGOS VADOVYBE

WASHINGTON, D.C. — Praeitą savaitę laivyno vadovybė paskelbė, kad yra visas šimtas atominė jėga varomų narlaivių, kuriuos reikia nuskandinti arba kitaip sunaikinti.

Atsakingi pareigūnai jau apskaičiavo, kad vieno narlaivio nuskandinimas pačioje giliausioje vandenyno vietoje kainuos 5.2 milijono dolerių. Jeigu specialiai bandytų išimti iš narlaivio reaktorių ir jį įkasti žemės gilumon, tai kiekvieno narlaivio reaktoriaus įkimas kainuotų 7.2 milijono dolerių.

Atrodo, jog tai yra didelė suma pinigų. Bet kai viską apskaičiuoji, tai narlaivio nuvilimas į gilia vietą ir skandinimas atima daug laiko ir brangiai kainuoja.

Kai statė, tai apie naikinimą negalvojo

Kada narlaivius statė, tai apie jų naikinimą negalvojo. Pastatė vieną, jis buvo tinkamas ilgiems metams. Niekam tada į galvą neatėjo mintis, kad kada nors reikės jį naikinti, kad jis bus pavojingas žmonijai.

Laivynų paskelbus planą narlaiviams skandinti, aplinkos apsaugos pareigūnai pasipriešino tokiam planui. Vandens gilumon paleisti narlaivio reaktoriai tebeleidžia nuodingus spindulius, kurie žaloja ne tik žuvis, bet ir kitokius vandens gilumus.

Reaktorių ilgiems metams pavojingas

Aplinkos apsaugos įstaigos pareigūnai laivyno specialistams aiškino, kad atominė jėga varomi narlaiviai yra pavojingi. Juos galima laikyti storo specialaus plastiko apipurkštame dangtyje. Bet tas dangtis apsaugo narlaivio luobą nuo gedimo, nuo drėgmės. Bet plastikas nesulaiko reaktoriuje seandų atomo dalelių. Reaktoriuje sproginėto atomo ir ten visos sienos turi labai naud nuodingų atomo dalelių. Jeigu jos paliečia žmogų, tai jį padaro ligoniu.

Reaktorių arba jų dalis geriausia vesti į tuščias kasyklas, ugnikalnių plyšius, bet ten nuvesti reaktorių brangiai kainuoja.

Sunaikinti 100 narlaivių valstybei labai brangiai kainuos, jeigu tik vieno reaktoriaus įkimas kainuotų 7.2 milijono dolerių.

GEN. BUHARI PRISAIKDINO NAUJĄ KABINETĄ

LAGOS, Nigerija. — Generolas Mohamed Buhari trečiadienį prisaikdino naują kabinetą ir pranešė, jog kariuomenės vado-

vybė sėka, kaip jie kraštą valdys ir kurį pavyzdį duos krašto gyventojams.

Prieš ketvečius metus prezidentu buvo prisaiškintas Sulu Sagani. Jis reikalavo, kad visi būtų teisingi, vieni kitų neapgaudintų ir svetimų sąskaiton nepraturėtų. Jis buvo išrinktas dar ketveriems metams. Bet pernai kariai išsiškino, kad jis, oge valstybės muilus. Imdavo mautis iš užsieniečių ir pinigų įsidėdavo į kišenę. Jis manė, kad niekas nežinos. Jis tapo turtingiausiu Nigerijos žmogumi.

Sagani suimtas ir laukia teismo. Teismaus bus pavyzdinis žinomas galės klausyti teismo eiga.

Andrei Gromyka pritaria J. Andropovo politikai apie atominį raketų kontrolę, bet jis atidžiai išklaušė sekretoriaus G. Shultz kalbos.

SALTYJE SURUŠĖ "PINGVINŲ MARŠĄ"

WASHINGTON, D.C. — Trečiadienį Washingtone iškrito keli coliai sniego ir buvo gana šalta diena.

Washingtone susirinko grupė žmonių ir surengė "Pingvinų maršą". Žmonės brido per sniegą,ėjo žasele per šalia Valstybės departamentu esančias pievas. Kiti buvo panašūs į ruonius ir vartėsi ant sniego.

Valstybės departamentu pareigūnas pranešė, kad "Pingvinų maršą" surušė 16 valstybių atstovai, kurie norėjo, kad būtų palikti ramybėje Antarktikos pingvinai, ruoniai ir žemės gilumoj esantieji mineralai.

16 valstybių atstovai nepersemausiai nutarė bendromis jėgomis ieškoti vertingų mineralų Antarktikoje.

KALENDORRLIS

Sausio 20: Fabijonas, Sebastijonas, Elnas, Švilt, Birjolas, Germė, Mykis.

Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:51

Oras šaltas, vėjnuotas, snigs.

Prez. R. Reaganas įsakė sekretoriui Shultz tartis su Gromyka sunaikinti visas atominės bombas, kad niekas jų nenaudotų ir nepradėtų atominio karo.

ATSTOVAS BIAGGI PRAŠO SUDARYTI ETNINIŲ GRUPIŲ ĮSTAIGĄ

DIDŽIOJI ŠIO KRAŠTO SPAUDA SMARKIAI ISKRAIPO ŽINIĄ APIE TAUTYBIŲ DARBĄ

NEW YORK, N.Y. — Kongreso atstovas Mario Biaggi paruošė įstatymo projektą, kuris leis vyriausybei sudaryti įstaigą tautinių grupių darbui tiksliai informuoti.

Demokratas Biaggi jau seniai sėka Amerikos etninių grupių vedamą darbą. Jis yra įsitikinęs, kad etninės grupės daug prisideda prie Amerikos kultūros ir visuomeninio darbo. Visa nelaimė, kad didžioji šio krašto spauda labai kreivai nušviečia mažumų atliekamą darbą. Atstovas Biaggi yra labai tiksliai informuotas apie mažumų prieidą prie Amerikos kultūros ir negali pakeisti, kai didieji laikraščiai apie jį kreivai informuoja. Atstovas bando atitaisyti iškraipymus, bet tai ne toks lengvas darbas. Dažnai didieji laikraščiai nepataiso, arba visai nutaisto.

Mario Biaggi tarėsi su kitais atstovais

Atstovas Biaggi tarėsi su kitais Kongreso atstovais. Jis paruošė įstatymo projektą, kuris leis administracijai sudaryti tokią įstaigą, kuri įvestų tam tikrą tvarką pačių etninių grupių tarpe, ir bandys suderinti didžiosios spaudos užsimojimus apie etninių grupių vedamą darbą iškreipimus.

Kai kurios etninės grupės tarp savęs nesugyvena, neturi reikalingos tolerancijos. Vienos grupės niekina kitas, nuvertina vedamą darbą. Atstovo Biaggi paruoštas įstatymo projektas versta etnines grupes būti tolerantiškesnėmis.

Mario Biaggi paruošė rezoliuciją — HR-3105. Nutarimas trumpas, tik keturių paragrafų. Vienas leidžia įstaigos atsakin-

MONTEVIDEO MIESTE DIDELIS STREIKAS

MONTEVIDEO, Urugvajus. — Trečiadienį suėjo 11 metų kai kariai išvaikė demokratine vyriausybę ir įvedė Urugvajuje "griežtą tvarką".

Kariai nemanė, kad sostinės darbininkai galėtų suoruoti tokį streiką, kurio Urugvajus dar nebuvo matęs. Trečiadienį mieste nebuvo nė vieno autobuso, nė vieno automobilio, jokios kitos susisiekimo priemonės. Visas miestas buvo tuščias, gatvėse niekas nesirodė.

150 įvairių Montevideo profesinių sąjungų paskelbė streiką ir nebuvo nė vienos darbininkų unijos, kuri tam streikui nebūtų pritarusi.

Urugvajaus valdytojas gen. Gregorio Alvarez pareiškė, kad jis nepripažįsta darbininkų unijų ir kvietė miesto gyventojus nekreipti dėmesio į unijų paskelbtą streiką. Jis nustebo, kai visą dieną niekas nepasirodė sostinės gatvėse.

— Irakiečiai tvirtina, kad įvyko smarkus susirėmimas tarp Irano ir Irako ginkluotų oro jėgų. Irakiečiams pavyko numušti bombonešį, nukritusį į Irano teritoriją.

VAKARE SEKRETORIUS TELEFONU INFORMAVO PREZ. REAGANĄ

SOVIETŲ SĄJUNGA OFICIALIAI REIKALAUJA, KAD BŪTŲ IŠVEŽTOS ATOMINĖS RAKETOS

STOCKHOLMAS, Švedija.

Praeitą trečiadienį sekretorius George Shultz, patarėjo padedamas, penkias valandas Sovietų ambasadoje tarėsi su Sovietų užsienio reikalų ministru Andrei Gromyka ir dviem patarėjais.

Kaip sekretorius, taip ir jo patarėjas, vakare išėjo iš Sovietų ambasados labai rimtai nusiteikęs ir spaudos atstovams nepadarė jokio pareiškimo. Tiek težinoma, kad sekretorius G. Shultz iš Švedijos sostinės viešbučio tuoju telefonu painformavo prezidentą apie pasitarimą eiga. Paaikškėjo, kad sekretorius Shultz praposedžiavo net 5 val. ir 10 minučių.

Amerikos ambasados aukštas pareigūnas pareiškė, kad pasitarimas turi būti geras, jeigu taip ligai aukšti pareigūnai tarėsi. Jeigu būtų greitai baigė ir pasitarimą nutraukė, tai būtų blogas ženklas. Matyt, kad abi pusės norėjo savo poziciją tiksliai išaiškinti, kad vėliau nekiltų bereikalingų neusipratimų.

Užsienio diplomatai pasakoja, kad prez. Reaganas padarė didelę klaidą. Jam, esant nereikėję kelti prieš kelis metus Sovietų valdžios padarytą klaidą. Sovietų valdžios padarytas klaidas reikėjo kelti, kai jos buvo padarytos. Jeigu tada jos nebuvo iškeltos aiškiai ir nepadaryta jokių sprendimų, tai dabar, kada sprendžiami svarbesni klausimai, šie antriniai klausimai naudos neatneš. Jie tiksliai erzins Sovietų vyriausybę ir nukreips prieš tolimesnius pasitarimus. Tačiau tai gali būti atskirų diplomatų nuomonės. Šiuos klausimus sprendžia prezidentas, kuris Sovietų užsimojimus labai gerai žino.

Sekretorius Shultz bandė įtikinti Sovietų ministrai Gromyka, kad JAV yra pasirošiusis tartis su Sovietų valdžia ne tik dėl vidutinės galios atominio raketų, bet ir dėl visų rūšių atomin-

— Kolumbijos grobikai paglėdo penkis mėnesius laikę amerikietį Russell M. Standahl. Jo šeima grobikams sumokėjo stambią sumą.

— Andropovo sūnus Igor dalyvauja Europos valstybių atstovų konferencijoje.

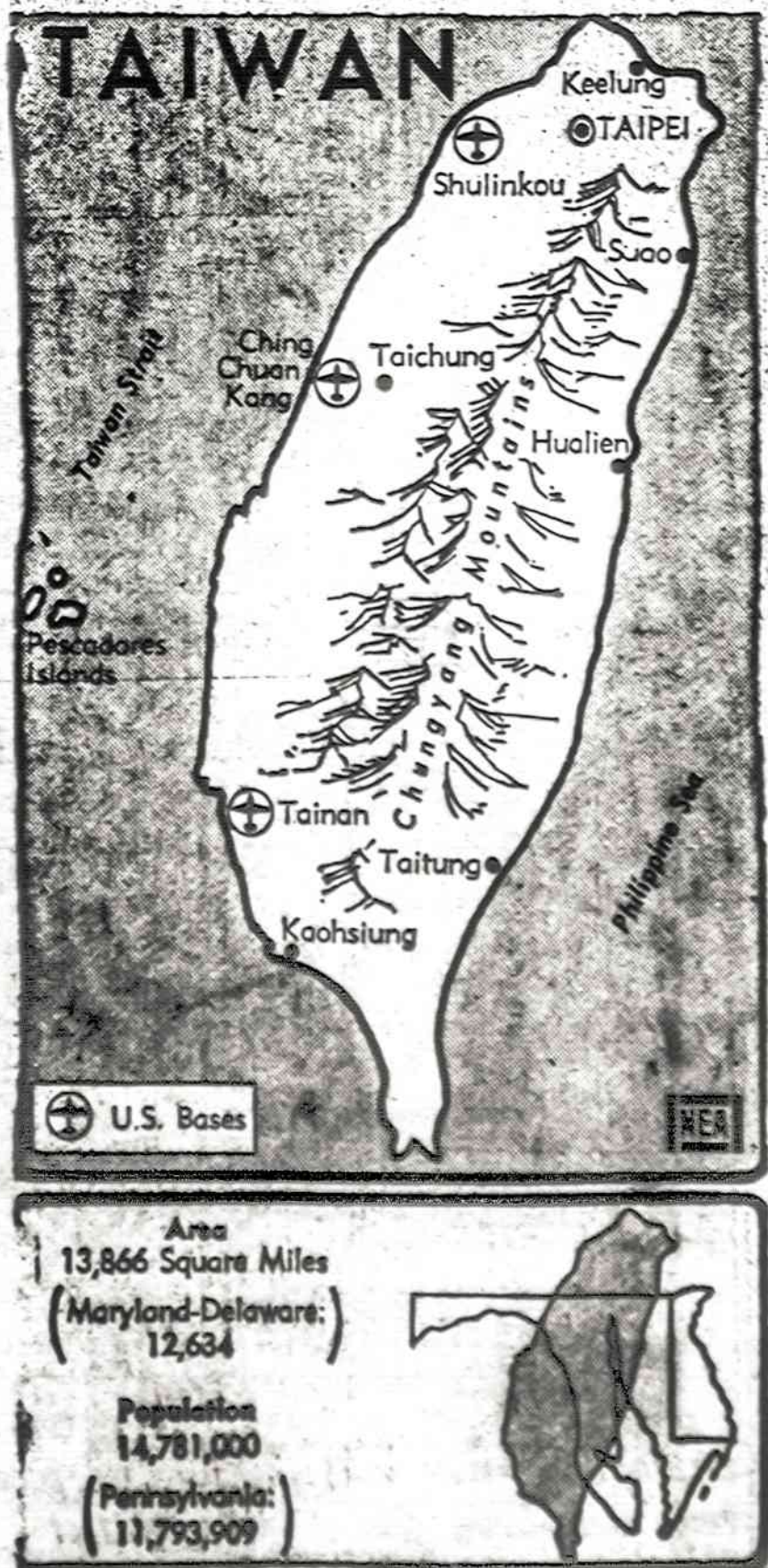
— Urugvajaus darbininkai reikalauja, kad kariai pasitrauktų iš valdžios, kad kraštą būtų praversti demokratiniški rinkimai ir kad būtų sudaryta civilų vyriausybė.

— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo \$362.

George Shultz

Antradienį sekretorius Shultz Stockholme pasakė svarbiausią kalbą 34 valstybių atstovams, o trečiadienio vakare praleido 5 valandas ir 10 minučių pasitarime su Andrei Gromyka.

Kinijos premjeras Zhao ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje užsiminė apie Taivano saloje gyvenančius 15 milijonų kiniečių.

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

VITAMINAS B-1

Jau VII a. rytinėje Azijoje, kaip Kinijoje, Japonijoje, kur gyventojai maitinosi poliruotais ryžiais, daug žmonių sirgo nervų uždegimu. Pirmieji šios ligos reiškiniai buvo galvos skausmai, greitas nuovargis, blogas apetitas, raumenų silpnumas, svorio kritimas. Vėliau pradeda nykti raumenys, kojų ir viso kūno odą darosi neįprastai, sutrinka širdies darbas, pradeda paralyžiai, stingsta sąnariai. Šią ligą, kurią slydavo ir mirdavo išties šeimos, japonai pavadinę beriberi liga (lietuviškai — pandėiai). Beriberi liga įgydoma vitaminu B1. Javos saloje gydytojas Elchmanas 1897 m. pastebėjo vištose, lesnamose poliruotais ryžiais, tuos pačius ligos reiškinis, kaip ir žmonėse, sergančiuose beriberi liga. O vištos lesnamos nevalyti ryžiais, būvę sveikos. Tik po 15 metų išsėlenę išskirti bespalviai, vandenyje ir atskiestame alkoholyje tirpstantys, turintys šarmines savybes kristalai, kurie ir buvo vartojami šiai ligai gydyti.

Organizme trūkstant vitamino B1, sutrinka angliavandenių apykaita, išsiskyrę tarpiniai produktai — provitainai ir pieno rūgštys — negali oksiduotis, todėl jų padaugėja kraujyje. Padaugėjęs provitainų rūgšties smegenyse atsiranda būdingi nervų uždegimo (polineurito) reiškiniai. Norint pašalinti iš organizmo nuodingą provitainų rūgštį, reikalingas B1.

Patarčiau valgyti mėsų maistą.

ypač juoda rūpę duoną, įvairių kruopų ir nepaliruotų grūdų. Tada rečiau pasireikš ryškesnis biamino nepriteklus žmogaus organizme. Tačiau, jei valgysime nušluotu grūdų duoną, kruopas, sviestą, kiaušinio baltymą, medų, margariną, kuriuose B1 vitamino visai nėra, arba yra labai mažai ir jų neužtenka organizmo veiklai, tada jausime padidėjusį protinį nuovargį, jėgų išsekimą, nesugebėjimą susikaupti, raumenų silpnumą, sumažėjusį apetitą, užkietėję vidurią, sumažėjusią skrandžio rūgtingumą.

Per dieną su maistu turėtume vidutiniškai sunaudoti 2,3 mg. B1 kiekį per dieną galima apskaičiuoti iš maisto koloringumo. 1000 maisto kolorijų gaunama 1,5 mg. vitamino B1. Nėdrioban-tiams, fizinio darbo, paprastai sunaudojama maisto, kurio koloringumas yra apie 3000 (mokytojai, studentai). Šių ir panašių profesijų žmonės biamino turėtų vartoti 1,5 mg. Daugiau B1 reikalinga moterims nėštumo metu, maitinančioms kūdikius, intensyviai augantiems vaikams, ligoninėse, turinčioms temperatūros reiškinius, po ligų, dirbančioms sunkiai darbu fizini ar stipriai protini darbu. Daugiau B1 reikalinga alkoholio ir nikotino, kurie daro žalingą poveikį B1 vitamino B1 mažiau yra grybuose, riešutuose, kopūstuose, morkose, spinatuose, salotose, bulvėse.

MOTINA IR VAIKAS

(Garsaus Venecijos menininko Giovanni Biellini pieštas paveikslas).

ir kitose daržovėse. Verdant ar kepat, apie 1/3 B1 styra. Ta-
kalendorius prasidėjo su kovo
šiu rugšėse sriubose ar rūgš-
men. — March, tai September
čiame padaže laikosi geriau, o
šarminiam tūpale B1, greitai
as, tai September nuo tos skait-
sunksta. Todėl verdant nedė-
ti sūlos. Ir kepiniai su soda ar
kitais kepimo milteliais, kurių
pagunda sudaro šarminiai jungi-
niai, B1 beveik visai nėra. Pa-
tartinu kepti smulkiomis.

Vitaminas B1 išlaikymas pri-
klauso ne tiek nuo temperatū-
ros poveikio ir laiko, kiek nuo
paties produkto savybių. Pavyz-
džiui, grikių košėje lieka apie
88% buvusio vitamino, tuo tar-
pu ryžių košėje, virtoje tiek pa-
laiko, vitamino B1 visai nėra.
Gaminant maistą vitaminių pro-
duktų nereikia ilgai plauti, mir-
kyti vandenyje, nes dalis B1
pereina į vandenį.

Vitamino B1 atsargų organiz-
me susidaro nedaug todėl jo vi-
są laiką reikia gauti iš maisto.
Valgant, grikių, avių kruopų
sriubos bei žirnių su pupelėmis
ir rugių duoną B1 turėtų užtek-
ti. Duoną valgykite su sėleno-
mis, taip pat ir kruopas, nes B1
yra sėlenose.

Kaip mėnesiai gavo vardus?

Mėnesių vardai praminti bu-
vo dar Ceazarų laikais, pagoni-
jos laikuose, kaip mes sakome.
Mėnesių vardai kaip kurie pri-
taikyti pagonių dievams.

Sausis, arba lotyniškai Janvar
taikytas pagonių dvidalviui die-
vui, Janus. O tas dvigalvis die-
vas reiškia tą, kad viena gal-
vą žūri pirmyn, į naujus metus, o
antra galva žūri atgal, į senus
metus.

Februari lotyniškai: reiškia ty-
rumą, rekaltumą arba padary-
mą tyresniu, svaresniu, "porifi-
cation". Tais laikais Romoje bū-
davo laikomos tam tikros cere-
monijos, pamaldos, tuoj po Sau-
sio-Januari mėnesio.

March vardas pritaikytas ka-
rą dievui Marsas.

April paeina 3 lotynų žodžio
"Aperire" atsidarymo, prasivė-
rimo laikas. Mai, tuo laiku pra-
sideda medėlių gumburėlių su-
kimas, atsidarymas vasarai.

Mai arba Gegužės mėmo tai-
kytas augimo, deivai, Maia.

Jun, Jul ir August atsimini-
mai trijų garsųjų Romos Ceza-
rių: Junius, Julius ir Augustas.

September. Kadangi Romos
kepat, apie 1/3 B1 styra. Ta-
kalendorius prasidėjo su kovo
šiu rugšėse sriubose ar rūgš-
men. — March, tai September
čiame padaže laikosi geriau, o
šarminiam tūpale B1, greitai
as, tai September nuo tos skait-
sunksta. Todėl verdant nedė-
ti sūlos. Ir kepiniai su soda ar
kitais kepimo milteliais, kurių
pagunda sudaro šarminiai jungi-
niai, B1 beveik visai nėra. Pa-
tartinu kepti smulkiomis.

October, November, December
taipgi paeina lotyniškai nuo as-
tuntos, devintas ir dešimtas mė-
nuo.

Kodėl pienas surūgsta?

Trumpai atsakyti į šį klaus-
imą būtų galima šitaip: Apsau-
gokie pienu, kad nieko nepil-
ų, tai pienu nekuomet nesu-
rūgsta.

Marotė, kamie dalykas. Pienas
yra visokių nažyčių gyvū-
nėlių, kurių mes savo akim ne-
galime išmatyti, nes jie yra la-
bai maži. Tarp jų yra ir pieno
gyvūneliai. Visus tuos gyvūne-
lius vadiname mikrobais. Kaip
išsūr, taip ir pienu labai greitai
ie patenka. Žmogus tą mikro-
bų įkvėpimą daugybę, bet mai-
so gaminimas kraujas tuos mi-
krobų užmuša. Silpname kūne
kraujas neįveikia atsiginti nuo
mikrobų ir mikrobai gauna vir-
ų. Tuomet žmogus būna pakirs-
as ligos, džižvos ir kitokių.

Į pieną mikrobai pakliūva kaip
ik spėjama išmėlži iš karvės.
Jis enius prikrėtimus mos ga-
ime prašalinti, nes galime ma-
yti, bet mikrobai liekasi ir to-
l pienu pradeda rūgti — pū-
li. Virinant pienu mikrobai su-
nyksta, bet už tai paskui kiti
rūl įveikia.

• Nudėgus pirštą, uždekitė
at tos vietos tuojau miltų ir
skausmas sumažės. Miltai apsau-
g skausmą nuo šalto oro.

• Rudas eukrus reikia laikyti
drėgnoje vietoje kaip rūšyje ar-
ba ledų spintoje, kad nesukie-
ėtų ir nepasidarytų iš jo grus-
tai.

• Apskaučiota, jog 70% išpe-
rėtų šioj šaly viršūnių, turi
"mechanisac" monidą, bet ne
višta.

• Silka daro tam tikri kirmi-
nai. Tie kirminiai yra seriami
šilumės ir lapais. Tų lapų prie-
lė kirminiai veja silko lizdus.
Toli gražu tie silkliai nepana-
šūs į silką. Reikia dar pridėti
daugybės darbo iki išlaikyti
vėtejamąjį silką.

Magdalena Sulau

TAUPYMAS UŽTIKRINA MUMS PASTOVESNI GERBŪVI ATEIČIAI

Užtikrinimas pastovesnės ateities ir gerbūvio

Chicago universiteto profeso-
rius Marshall D. Ketchum nese-
niai paskelbė studiją apie tau-
pymą, kurioje jis iškelia ryšį
tarp taupymo ir ekonominio ger-
būvio.

Krašto ekonominio gerbūvio
kilimas pasiroškia gamybos prie-
monių — žmonių ir įrengimų
augimu, namų bei namų apyvokos
reikmenų padaugėjimu, kit-
taip sakant, pastovių vertybių
prieaugliumi. Pastovios verty-
bės gi išsilygamos ar pagaminu-
mos iš žmonių taupmenų. Kraš-
tas, kuriame gyventojai netau-
po ir visą ką pagamina — patys
suvartoja — ekonomiškai nekyla.
Pavyzdžiui, primityvios Afrikos
tautės ekonomiškai nekyla, nes
gaminasi tik tiek, kiek joms rei-
kia prasimaitinti. Netaupydami,
jie negali įsigyti pastovių ver-
tybių, kurių padaugėjimas pa-
keltų jų ekonominį gerbūvį.

Nustatius ryšį tarp taupymo
ir gerbūvio įdomu susipažinti,
kaip taupymas reiskiasi Ameri-
koje.

Statistika rodo, kad per pasta-
ruosius 20 metų Amerikoje tau-
pymas kasmet paauga 7%, bet
mešus pataisas dėl kainų kilimo
ir gyventojų prieauglio tikrasis
metinis taupmenų prieauglis yra
ir trys ketvirtadaliai nuosimčio.

Taip pat patirta, kad žmonės
nerodo tendencijos taupyti di-
lesnę pajamų dalį.

Taupymen didėja tik todėl
kad auga žmonių pajamos. Ta-
čiau tas nereiskia, kad nebūtų
galima skatinti taupmenų di-
dėjimą ir kitais būdais, būtent
skiriant taupymen didesnę
pajamų dalį. Kad šia kryptimi
galima šį tą padaryti rodo ir fak-
tas, kad taupymo procentas me-
tai iš metų labai svyruoja. Tie
svyravimai kartais siekia ligi
90% į vieną ar kitą pusę, k. t.
vienais metais žmonės sutau-
po 30% daugiau, o skaniais metais
30% mažiau.

Taupmenų svyravimai pri-
klauso nuo ekonominės kon-
junktūros svyravimų. Čiškio ki-
limo laikotarpiais taupymen di-
dėja ir depresijos metu — mažėja,
tik taupymo bendrovėse šis
procesas pasiroškia kiek pavė-
leotai. Ekonominiai veiklai
smunkant žmonės atsisako nuo
virkimų ir investavimų — todėl
bankuose ir taupymo b-ėse indė-
liai padidėja. Kai konjunktūra
kyla, žmonės pradeda pirkti, sta-
tyti namus — ištraukia pinigų
iš sąskaitų — indėliai bankuo-
se sumažėja.

Taupymą galima skatinti dviem
keliais: viena kai esamiji tau-
pytojai pradeda taupyti daugiau
arba paskatinami taupyti tie,
kurie ligi šiol netaupė.

Praktika rodo, kad geresnių
rezultatų pasiekama kai pami-
nami esami taupytojai padi-
dinti savo taupymen, ir ne-
taupiančius paversti taupytojais.
Ypač tai teisinga didesnes paj-
mas turinčiųjų tarpe. Kai pa-
jamos auga, žmonės nebeišleidžia

visu 100% pajamų ir pamažu
pradeda taupyti. Kuo didesnės
žmonių pajamos, tuo jie daugiau
taupo.

Nepaisant per pastaruosius
20 metų Amerikoje įvykusio pa-
jamų išsilyginimo, vistiek dau-
giausia taupmenų duoda mažas
gyventojų sluoksnis tų, kurie
sudaro 20% aukščiausias pajamas,
gaunančių asmenų grupę. Liku-
siej 80% gyventojų mažesniomis
pajamomis taip pat prisideda
prie taupmenų augimo krašte.
tačiau jų vaidmuo kaupiant tau-
pymo kapitalą daug mažesnis.

Nors šeimos pajamų dydis yra
pats ryškiausias veiksnys skir-
tant gyventojus į taupymo pa-
jėgumo grupes, tačiau yra ir ki-
tų faktorių, kurie nusako šeimos
pajėgumą taupyti, k. t. amžius,
ažsiėmimas, išsilavinimas ir t. t.

Yra nustatyta, kad žmonės
jaunesni, kaip 35 metų, taupo
mažiausiai arba visai netaupo.
To amžiaus žmonių šeimos išlai-
dos yra didelės, gi pajamos pa-
lyginamai menkos — todėl nėra
iš ko taupyti. Daugiausia taupo
žmonės 35-65 metų amžiaus gru-
pėje.

Kai žmonės pasiekia 35 metų
amžiaus, tai jų šeimos būna jau
gerokai išsikūrusios, dažniausiai
apsirūpinusios visais būtinais na-
mų rakandais ir turi galimybės
pradėti taupyti. Pasiekę gi 65
metų paprastai pasitraukia į pen-
siją ir tuo pačiu nastojai gali-
mybės taupyti. Taupymo bend-
rovių statistika rodo, kad 54%
visų taupymo sąskaitų savininkai
yra 35-65 metų amžiaus gru-
pėje. 23% sąskaitų savininkai
yra 65 metų ar daugiau.

Taupymo bendrovės deda
daug pastangų skatinti jaunes-
niusius pradėti taupyti. Tai da-
roma auklėjimo sumetimais.
Kuo jaunesnis žmogus įprant
taupyti, tuo lengviau ateityje
galima iš jo tikėtis didesnę
taupmenų, kai su amžiumi kils
ir jo pajamas.

Tyrinėjant taupymo pagal
jų užsiėmimą rastą, kad \$10,000
pajamų turinčiųjų taupytojų gru-
pėje daugiausia taupo savarai-
kišką verslą turintieji asmenys.
Jie sutau-
po ligi 27% savo paj-
amų. Profesionalai, valdininkai
ir šlaip mėnesinį atlyginimą gau-
nantieji tarnautojai sudaro se-
kančią daugiausia taupmenčių gru-
pę. Nors savarakiškų vers-
lininkai, profesionalai ir aukš-
tesnieji tarnautojai sudaro tik
22% visų JAV gyventojų, tačiau
jiems priklauso 35% visų tau-
pmenų.

(Nukelta į 5 psl.)

Great American Dream Machine.

America is the place that to make
up of dreams. And, U.S. Savings
banks have been helping to make
every dream come true for years.
Now, Bonds mature in less than
six years. That means your dreams
are coming true faster than ever before.
You can buy shares in your particu-
lar dream by joining the Payroll
Savings Plan where you work, or the
Savings Monthly plan where you bank.
Before you know it, your American
dream will be a reality.

Take stock in America.

It's the best investment you can make.

PASSBOOK SAVINGS
The best way to save regularly!

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
IN 15, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 MONTHS

ESLC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD, CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanaskas, Pres. Tel: 847-7147
HOURS: Mon. - Fri. 9:00 A.M. - 5:00 P.M.
SERVING CHICAGO AND SINCE 1905

DIDIEJI VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBAI

(Spausdiname oficialių Vokietijos LB-nės pranešimų)

(Tęsinys)

München

S. m. spalio mėn. data VLB Müncheno apylinkės valdyba pasirašė 4-rių psl. bendrąjį Nr. 3. Įspausdintas J. Paukštelio cilietas Garbingą žuvusiųs kūrėnams (Dariusi ir Girėnui), kviečiamas į visuot. narių susitikimą, išpūstai iš Haus der Begabung suruoštos kelionės į lenku muziejų Šveicarijoje, pranešimas apie kun. A. Rubiko paskyrimą Müncheno lietuvių klebonu, kuris pamaldas laikys kas pirmą ir trečią mėnesio sekundienį Ludwigsfelde ir keletas kitų vietos kronikos žinučių.

Atskiru raštu Müncheno LB apylinkės valdyba paragino solidarumo įnašų nemokančius narius iki 1983 gruodžio 1 juos sumokėti. Nesumokėjusius pasiūlys Vokietijos LB valdybai atleisti iš pilnateisių LB narių.

Stuttgart

S. m. spalio 2 įvyko visuotinis LB apylinkės narių susirinkimas. Pirmininkavo L. Dirsė, sekretoriavo dr. B. Norkaitienė. Apylinkės pirmininkas dr. J. Norkaitis apžvelgė veiklą: apylinkės narių sąrašuose 56 asmenys, bet tik keli aktyvūs. Iš iždininkės Z. Glemžienės pranešimo paaiškėjo, kad kasoje yra apie 250 DM. Dalis narių nesumoka solidarumo įnašų.

Hannover

Zemutinės Saksonijos sostinės lietuvių tautos šventę atšventė spalio 8. Kun. dek. V. Šarka atliko šv. Kristupo bažnyčioje pamaldas ir pakrikėčio naują lietuvių — Aleks. Janulio dukrą. Vakare apie 60 tautiečių parapijos salėje, išklauš kun. V. Šarkos paskaitos, linksminosi dainuodami ir šokdami, J. Jakubu grojant.

Düsseldorf

Spalio 8 Nordrhein-Westfalijos lietuvių atstovybė šv. Marijos rožinio katal. parapijos salėje (Düsseldorf-Wersten) surengė šaunią Tėvynės dieną. Pradėta popiet. t. dr. Konstantino Gulbino aukotomis šv. mišiomis parapijos salėje. Solo ir drauge su besimeldžiančiais giedojo Bronė Spies-Gailiūtė, iš Belgijos

Kita programa vyko vakare parapijos salėje. Atidarė NRW lietuvių atstovybės narė Anni Bochin. Referatą apie dvasinių vertybių perkėlimą istorijos plokštyje skaitė Lietuvių kultūros draugijos pirmininkas Algirdas Palavinskis. Anksčiau tėvynės ir kiti idealai buvo persunkę žmoniu, ypač jaunu, širdis. Šiandien jaunimui jie nieko nebereikia. Tik tremtinių vaikais dar gyvena.

Senas lietuvių dainas (raudas, balades) dainavo akadem. nie olandų dainos sekstetės, susilaikęs entuziastingu publikos katučių ir renčių gelių. Stud. Kestutis Ivinskis, puoselėdamas gitarą, nuotaikiškai reitavo dvi balades. Programa baigta tautos himnu.

Vėliau visi linksminosi dainuojami ir šokdami, grojant dviem akordeonams. Renginyje sutraukė apie pusantro šimto žmonių. Jį laišku pasveikino Bundestago ir Europos parlamento narys dr. Otto von Habsburg. Daugiausia darbo įsirengimą Tėvynės dienos įdėjo Vokietijos LB valdybos igaliojimas Nordhein-Westfalijos kraštui Jeronimas Gulbinas ir VLB Düsseldorfo apylinkės sekretorius Rimantas Gumuliuskas.

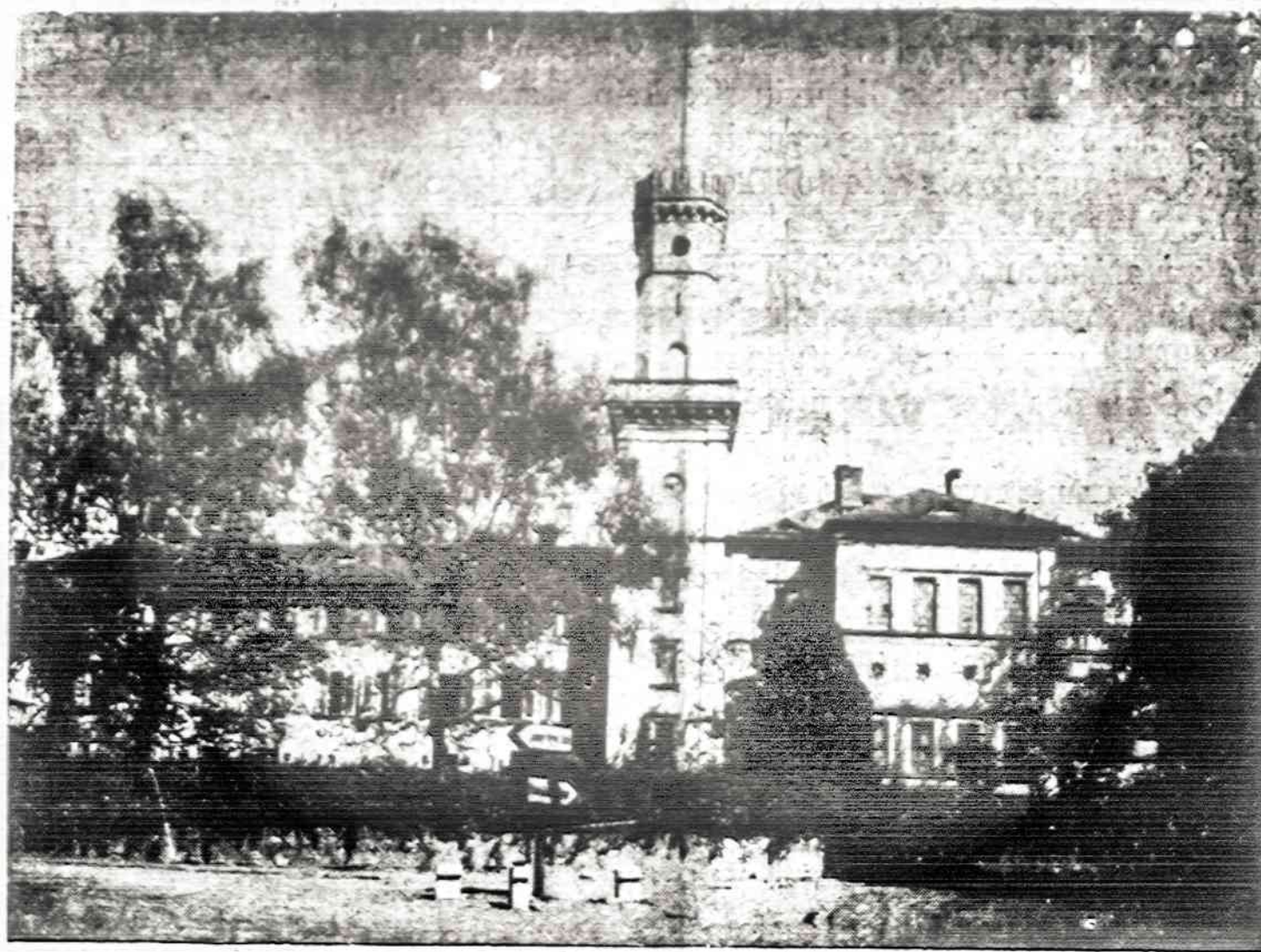
Lebenstedt (Salzgitter 1)

S. m. lapkričio 5 išrinkta nauja VLB Lebenstedto apylinkės valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Ona Gucaitienė, sekretorė Milda Kremserienė ir iždininkė Sina Gasiūnienė. Kontrolieriai — Lydia Kühn ir Julius Gucaitis. Į LB apylinkę įstojo keletas naujų narių. Energiai renkami solidarumo įnašai.

Schwetzingen

Nors amerikiečių armijos darbo dalinių nariai Vak. Vokietijoje yra civiliai tarnautojai, bet vykdo ir kariškus uždavinius. Todel kariški reikalingi tiems artimiesiems, negu kitiems civiliams. VLB Schwetzingeno apylinkė, kuriai priklauso daugiausia būvę arba esantieji 8591 LS kuopos nariai, ir šiemet gražiai paminėjo Lietuvos kariuomenės 65-riasis metines.

Lapkričio 23 popiet apie 20

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJA, VOKIETIJOJE

vyrų susirinko Gamtos draugų svetainėje Ketsche. Pobūvį sukvietė ir atidėrė LB apylinkės pirmininkas Jonas Vitkus. Minutinis apie Lietuvos kariuomenę pasidalyjo buv. apylinkės pirmininkas Mikas Miniūskas. Sugiedotas tautos himnas. Paskui dar keletą valandų vyrai dainavo kariškas dainas, girkėnodami alutį ar vynelį.

Pagerbtas inž. G. Valiūnas

Nors 8591 LS kuopos vadas maj. J. K. Valiūnas išėjo į poilsį 1982 pavasarį, bet apdovanojimo žymuo pasiekė Schwetzingeną tik šiemet. Jo įteikimo proga 1983 rugsėjo 30 suruoštos iškilnės su pikniku. Aikštėje buvo išrikiuota visa kuopa. 130-tes brigados vadas pulk. Sobke perskaitė apdovanojimo aktą, skelbiantį, kad maj. J. K. Valiūnas, vadovaudamas 8591 LS kuopai nuo 1955 birželio iki 1982 kovo, labai gerai ėjo savo tarnybą, pasisventusiai atlikimas pareigas ir tuo prisidėdamas prie JAV-bių karinių pajėgų išlaikymo bei stiprinimo. Už tai apdovanojamas pavyzdingos civil. tarnybos medaliu. Aktą pasirašė Vyriausios JAV-bių karinių pajėgų Europoje vadas gener. Frederick J. Kroesen.

Po medaliu su dokumentu įteikimo prie karveivinių esančiame pušinėly vyko piknikas. Be kuopos vyrų su šeimomis buvo ir negausus būrelis svečių — JAV-bių bei 8592 LS vokiečių kuopos karininkų ir keletas lietuvių.

KAZYS BINKIS

ŠVIESOS KELIU

Ir šviesa ir tiesa...

Kartą Vincą Kudirką paklausė, kuriems savo parašyto gražiojo Tautos himno žodžiams jis daugiausia reikšmės skiria?

Mūsų Tautos himno autorius ilgai negalvodamas atsakė: "Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnius telydi".

Didysis mūsų tautos žadintojas ir mokytojas savo suglaustam ir mums paliktam testamentu, kurį mes nuolat dabar iškilmingai giedame, svarbių ir reikšmingų linkėjimų mums yra palikęs, tačiau anie jo išskirti žodžiai, iš tiesų, yra patys svarbiausi.

Tik šviesos ir taurus lietuvis gali atlikti ir kitus mūsų himne pareikštus linkėjimus.

Ne tik Vincas Kudirka, bet ir visi kiti mūsų tautos didieji vyrai iš Romuvos!

Tas oras, gausūs skrudinamos mėsos patiekalai su įvairiomis salotomis bei prieskoniais ir šaltas alutis iš statinių sukurė pabendravinimo nuotaiką. Deja, kai kuopos vadovybė perėmė vokiečiai, jos ruošiamose iškilnėse vis rečiau besirodo lietuviški svečiai. Vėta ir kuopos bendradarbiavimas su Vasario 16 gimnazija. Daug lietuvių vyrų kasmet išeina į poilsį, o jų vietas užima kitatautai.

rai ir anais sunkiaisiais nelaisvės laikais ir dabar daugiausia pastangų ir darbo skyrė ir skiria tautos švietimui.

Prieš 80 metų, dar bzdūriavę žausiausiai laikais, didysis Valandčius savo pirmuoju rūpesčiu laikė lietuviškų mokyklų steigimą. Jo įsakymu beveik kiekvienoje parapijoje buvo steigiamos lietuviškos mokyklos. Muravjovui sutramdžius taip gražiai pradėtą Lietuvos švietimo darbą, to paties Valandčiaus raginamas ėmė savo vaikus mokyti lietuviškos motinos prie ratelio ir prie balanos. Gimė vargo mokykla, kuri taip gražiai pavaizduota višiemis žinomų mūsų dailininko P. Rimšos skulptūroje.

Visą tamsųjį rusų priešpauos laiką tarp mūsų tautos žadintojai, kaip vieną iš svarbiausių reikalavimų, kėlė savo lietuviškos mokyklos reikimą. Anšros jau pirmuosiuose numeriuose J. Basanavičius, J. Šliūpas ir kiti svarstė ir gvildeno savų "lietuviškų mokslinyčių" klausimą. 1905 m. rusų revoliucijos metu, vykdydami Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimą, lietuvių sodiečiai patys ėmė šalinti iš buvusių rusų mokyklų rusus mokytojus ir jų vietas kviešti lietuvius, tuo būdu versdami rusiškas mokyklas lietuviškomis.

Vokiečių okupacijos metu, kai dar okupantai visą savo dėmesį buvo nukreipę į frontą ir ne labai tesikėjo lietuvių tautinio gyvenimo reikalus, sunkiausiomis aplinkybėmis, patys lietuvių

vieni sodiečiai ėmė steigti sodžiuose ir miesteliuose savo mokyklas, o Vilniuje pasilike mūsų viešajam įsteigė trumpalaikius mokytojų kursus ir skubiai ruošė mokykloms mokytojus. Visi puolė rašyti mokykloms vadovėlius, kurių ligi tol nebuvo. Vokiečių okupacijos metu imta rėdaruoti ne tik savos pradžios mokyklos, bet ir gimnazijos. Visi likę lietuvių švietimui nebuvo įkinkyta į švietimo darbą. Kaip ilgai laikytas pildėtas išbailes augmenėlis, akmenį nuo jo nuėmė, ima stipriai prie saulės, taip lietuvių tautos pirmieji pasiaukanciomis brogėmis visa savo galia stiprėję prie šviesos.

Atsitraukusi svetimo jungo, dar kovoms tebesitaučiant, visa tauta sukruto tobulinti esamas ir steigti naujas mokyklas. Mūsų valstybės biudžete švietimo reikalams skiriamos lėšos eina pirmoje vietoje po krašto gynimo reikalų. Reta valstybė teskirsto tokia proporcija savo biudžetą, kur švietimo išlaidos pirmąjį prieš išlaidas visiems kitiems valstybės reikalingoms.

Ypač mūsų tautos švietimo reikalai ėmė gerėti paskutiniuosiuose metais. 1931 m. mūsų tautos istorijoje bus atmintini ir pažymėtini metai: tais metais Lietuvoje buvo įvestas visuotinis privalomas mokymas. Dabar kasmet savas mokyklas lanko ketvirtadalis milijono lietuvių ir lietuvių. Dešimtoji mūsų valstybės gyventojų dalis kas dieną mokyklose semiasi šviesos iš 5000 gerai paruoštų ir savo darbu atsidėjusių mokytojų. Tai yra toks milžiniškas laimėjimas, apie kurį pirmieji mūsų tautos žadintojai tik

svajote nesvajodavo. Turime savo universitetą, 2 akademijas, 2 institutus, 63 vidurines bendrąsias mokyklas ir specialias mokyklas, be to, kelias dešimt įvairių kursų ir amatų mokyklų ir 2303 pradžios mokyklas. Kasmet šios visos mokyklos yra plečiamos ir tobulinamos. Pagaliau per dvidešimt paskutiniųjų metų mūsų švietimo vadovybės pastangomis buvo įsteigta 200 pradžios mokyklų su šesiu metų kursų. Šiose mokyklose jau mokosi ke- liolika tūkstančių berniukų ir ne graiū. Baigusiąs šias mokyklas mokytų išsilavinimas bus lygus 2-3 klasių gimnazijos mokytų išsilavinimui. Palaipsniui ruošiamasi visas pradžios mokyklas paversti šešiometėmis. Šiuos visus mūsų tautos istorijum galima rinkamai supausti ir įvertinti tik laiko perspektyvoje, tik palyginus su tuo, kas buvo mūsų tėvynėje prieš 20-30 metų.

(Bus daugiau)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams, išklimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, geibitį ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmoko daugiau kaip ASTUONIŠ MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savivalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir taupomąją apdraudę — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukšto mokslo ir jo gyvenimo pradžiai.

SLA — saugus apdraudžia pagal terminuotą apdraudimą iki \$1,000 apdraudus suma žemoka tik \$500 metams.

SLA — kuopa yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopos valdybą.

SLA — Jums miela patarnaus SLA Centras.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 562-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet nesenstą, Vinc. Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos, J. Ranko, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnakūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedidnuojan tiems, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkštelės aprašas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo brotų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities kiti raturinė studija, suskirstyta akimėliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVIAKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabaigoje duodami vitovardžių pavadinimai, ir jų vertiniai ir vokiečių kalba. Laba naudingoje 338 pusl. knygoje yra Rytprūšių šeimėlapis. Kaina \$6.

● KA LAUMES LEMIA, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietas neprik. Lietuvoje ir pils mairais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bei kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetės ir revoliucionierius, nesupras tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a-furgio Jaiūnako knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir po-siją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● BAYKINES NOVELS, H. Lozdenko kūryba, J. Valaškos vertimas. 306 pusl. knygoje yra 40 samojagų novelių. Kaina \$3.

Knygos parduoda Naujienos, 1799 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant palia, pildyti Reikalingas šaldymas

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

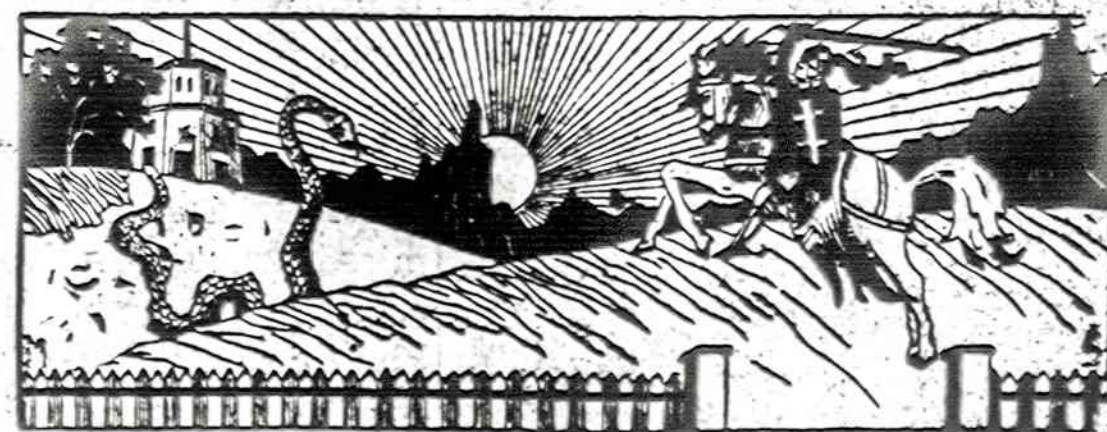
Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
60 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi karto su kun. Jaunium ir prof. M. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$28. Kitiems viršeliai. Paltas \$2.

NAUJIENOS

1769 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

← Naujienos, Chicago, Ill. — Friday, January 20, 1984

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS. USPS 37494000

Postmaster: Send address changes to Naujienos

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1990

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

metams \$40.00
pusei metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:
metams \$45.00
pusei metų \$24.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsieniuose:
metams \$48.00
pusei metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$45.00
pusei metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitoje JAV vietoje: \$5.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Neturi gėdos per akis meluoti

Kad okupantas meluoja pavergtiems lietuviams, mes visi žinome. Didžiausias okupanto rūpestis yra žiūrėti, kad pavergtos Lietuvos nepasiektų joks Amerikoje leidžiamas lietuvių dienraštis. Labiausiai jis nemėgsta Naujienų, kaip Jurtas, Paleckis savo atsiminimų knygoje rašo, bet jie neleidžia ir kitų lietuviškų savaitraščių ar mėnesinių žurnalų. Kurį laiką jie leisdavo Vilnį ir Laisvę, bet paskutinių metų ir šių laikraščių neleidžia. Kartais laikraščių redaktoriai pradeda polemizuoti kuriuo nors Amerikos gyvenimo klausimu. Vilnis labai retai pasirodo, o Laisvė, be Bimbos, kartais paleičia Amerikos gyvenimo klausimą, kuris visai neličiamas Lietuvoje ar Sovietų Sąjungos gilumoje.

Gimtąjį Kraštą redaguoja Vacys Reimeris. Okupantas bando įtikinti lietuvius, kad Reimeris yra poetas. Iš jo toks poetas, kaip iš A. Guzevičiaus rašytojas. Jeigu Guzevičius nebūtų kagebistas, tai rusai būtų nedavę pinigų jo pasakojimams leisti. Guzevičius, kaip čekistas buvo rusams labai naudingas, areštuodamas, kankindamas ir žudydamas lietuvius, grįžusius kovoti prieš okupantą, tai okupantas paskyrė kelis tūkstančius lietuvių uždirbtų pinigų Guzevičiaus rašams leisti. Reimeris moka melagingai informuoti užsienio lietuvius, tai okupantas, glostydamas Reimerio silpnę, paskelbė jį poetu. Kaip Guzevičius buvo, taip ir Reimeris yra pasidavęs okupantui. Jis per akis meluoja Amerikos lietuviams. Jeigu jis rašytų apie tikrovę ir komentuoju tiksliai žinias, būtų kitas reikalas, bet Reimeris pats tų žinių neturi arba sąmoningai apie jas niekus plepa.

Reimeris buvo Amerikoje. Turėjo progos pavažinėti po Ameriką ir pabūti Chicagoje. Jis buvo užėjęs net į Marquette Parke esančią lietuvišką valgyklą, kur susitiko su vienu kitu lietuviu, norėjusiu patirti, kas su jo artimaisiais komunistinėje vergijoje darėsi.

Reimeris, kaip ir Paleckis, gaudavo kartas nuo karto pasiūlymą, kas Amerikos lietuvių "reakcinį spaudą" buvo rašoma. Jis turėdavo tą spaudą išniekinti, kad iš okupanto galėtų mėsos ir sviesto iškombinuoti ir "poetą" garsinti.

Vakar atėjusiam "Gimtojo Krašto" numeryje Reimeris apie Grenadą šitokius niekus spausdina:

"Lėktuvnešis, kurį Pentagono vadovybė pasiuntė prie Grenados krantų, tarsi tyčia vadinosi "Independens" — "Nepriklausomybė". Jeigu iš jo triumfų būtų buvusi ištraukta visa ten slepiama galia, "nepriklausomas" lėktuvnešis nepriklausomą Grenados salą tikriausiai būtų galėjęs net nuskandinti. Todėl galima tik stebėtis, kad nuo "Independens" ir jį lydėjusių laivų išsilaipinę jūrų pėstininkai nesugebėjo pasiekti žaibiškos pergalės. Grenados patriotai bei saloje dirbę kubiečiai internacionalistai pademonstravo tikrą didvyriškumą. Jie atkakliai gynė savo laisvę, tikrą salos nepriklausomybę.

Šio didvyriškumo fone dar labiau išryškėjo gėda ir veidmaniškumas, kuriuo susitapė Grenados žemėje Jungtinės Valstijos.

Dar šio amžiaus pradžioje Amerikos vadovai paskelbė igyvendinsią "preventyvią politiką", kuria buvo pasiglemžiama teisė kištis į Lotynų Amerikos valstybių vidaus reikalus, jeigu ten bus pastebimas nors šėšelis "anarchijos" arba "nepageidautinų politinių transformacijų". Vėliau lygiai tokiu pat nepageidaujamu Vaisingtonas paskelbė "komunizmo pavojų". Kaip alternatyvą visam tam Jungtinių Valstijų valdžia skelbė "tikrąją demokratiją", kurią turėjo atnešti ant savo durtyvių Pentagono kareiviai" (Gimtasis Kraštas Nr. 873, 3 psl.)

Tvirtinti, kad Amerikos lėktuvnešis būtų galėjęs visą salą nuskandinti, Reimeris gali tik tiktai rusų komunistų pavergtiems lietuviams, bet ne laisvojo pasaulio žmonėms.

Grenados sala turi 133 kvadratinį mylių teritoriją. Prie jos dar reikia priskaičiuoti ir Kariakų salą, turinčią beveik 1.5 kvadratinės mylios. Reikia turėti galvoje ir tai, kad Grenados kalnai siekia ir virš 2500 pėdų aukščio. Kalnai ne paprasto akmens, bet bazalto. Saulei ir lietai bazaltą sutrupinti reikia dviejų milijonų metų, o lėktuvnešio vadovybė, kirsdama visomis šovinių afsargomis, nepramušty nei vienos pėdos, o ką jau bekalbėti apie 133 kvadratinį mylių salos nuskandimą.

Prie Grenados galėtų suplaukti visi 400 Sovietų karių, ir iš eilės pliekti Grenadą dieną ir naktį, bazaltinės jos viršūnės nenumuštų. "Poetas" Reimeris tokius dalykus, kaip salos nuskandinimas, gali tvirtinti pavergtiems lietuviams, bet protinga vyriausybė laikraščių su tokiais žiniomis neturėtų išleisti.

Reimeris skelbia Gimtajame Krašte didelį melą, kai tvirtina, kad Grenados saloje buvę Kubos kareiviai atliko "savo pareigą" ir "gynė savo laisvę". Kaip jie gynė — amerikiečiai žino, bet amerikiečiams Reimeris skelbia tokį melą, kaip Grenados kalnai.

Fidel Castro, patyręs, kad Amerikos malūnsparnis iškėlė pirmas 20 Amerikos karių Pt. Salines aerodrome, tuojau pasakė kalbą Grenados salą pasiekusiems Kubos kareiviams, kad jie griebtų ginklus ir visomis jėgomis priešintųsi amerikiečiams. Kubiečiai klausė Castro kalbos, bet ginklų neėmė ir nešaudė. Užuot metęsi kovon, 400 Kubos karių rankas iškėlė ir pasidavė nelaisvėn Amerikos parašutinininkams. 28 buvo nušauti, kai jie pra-

Atsiminimuose rašau teisybę

Ka aš parašiau savo atsiminimuose "Marijampolės Karo Mokyklos ir jos kariūnų likimas" — tai tikrai tiesa. Nevarčiau, kad apskrities viršininkas dr. Steponavičius ir saugumo policijos viršininkas Leonavičius kada nors buvo gerie prieštari ir geri vyrai. Deja, jie buvo kitoki vokiečių okupa-

sininkas. Dr. Steponavičius ir saugumo policijos viršininkas Leonavičius kada nors buvo gerie prieštari ir geri vyrai. Deja, jie buvo kitoki vokiečių okupa-

dėjo ginti kasamą didelio aerodromo išbėgėjimo taką. Jie bandė neleisti Amerikos malūnsparniui nusileisti tiesiamame lėktuvams nusileisti take, o parašutinininkai visus šaudančius kubiečius išklojo. Kubos inžinieriai buvo atvykę kloti lėktuvams taką, bet šaudyti jie nemokėjo. Ne tik malūnsparnis, bet ir visi parašutinininkai sveiki nusileido, kubiečius nuginklavo ir naudojos pravestu taku.

Kagebistas Reimeris ar jo pavaduotojas V. Baltrėnaitis patsime G.K. numeryje tvirtina, kad kubiečiai gynė "savo laisvę". Saloje yra 105,000 gyventojų, daugumoje yra mulatai. Salą užtikio Kristoforas Kolumbas, pasiekęs Centro Ameriką. Grenados salą Kolumbas pavadino Concepcion sala. Ispanai nežinojo, ką su sala daryti. Jie pasiekė Meksiką ir kitus Karibų jūros pakraščius, kur rado maisto, žmonių ir aukso. Ispanams palikus salą, ten kurį laiką įsitaisė prancūzai, o dar vėliau — britai. Britai ir šiandien saloje skiria gubernatorių, kuris glaudžiai bendradarbiauja su amerikiečiais, kai į salą atplaukė kubiečiai ir rengėsi primesti salos gyventojams sovietinę sistemą.

Amerikiečiai ne lėktuvnešiu užėmė Grenadą, kaip tvirtina "poetas" Reimeris paleistas rašinys, bet malūnsparniais iš 100 mylių atstumo į esančios Karibų jūroje Barbados salos. Sala priklausė ir priklauso Britų Bendruomenai. Barbados salon buvo atsikrėjęs ir britų paskirtas Grenados gubernatorius Sir Paul Scoon, kilęs iš tos salos. Amerikos parašutinininkai pirmiausia užėmė Grenados pietuose Pt. Salines aerodromą, netoli sostinės St. Georges. Jis buvo užimtas be šaukio. Vėliau amerikiečiai užėmė taip pat salos pietuose kubiečių tiesiamą lėktuvams išbėgėjimo taką. Kiti parašutinininkai užėmė salos šlaureje esančią Pearl Coast ir aerodromą.

Amerikiečiai taip pat suėmė 20 Sovietų agentų, kurie įsėdė susaudyti buvusį Grenados premjerą Maurice Bishop ir paskyrė buvusį kalėjimo sargą, pakeltą į premjerus ir generolus N. Austin. Gubernatorius Scoon, grįžęs iš Barbados ir patyręs, ką rusai padarė, tuojau nutraukė ryšius su Sovietų Sąjunga, Kuba ir Libija. Rusai buvo taip netikėtai užklupti, kad jie nespėjo sunaikinti dokumentų. Nepiančių "generolui" Austin sušaudyti premjerą Bishop ir kitus tris ministerius. Gubernatorius Scoon sudarė naują Grenados vyriausybę ir rengiasi praveisti rinkimus. Gubernatorius Scoon įsėdė išvežti ir visus kubiečius. Jis įsėdė gražinti į Kubą sužeistus, žuvusius ir kovoti nenorėjusius kubiečius.

Tvirtinti, kad Amerikos kariai savo durtuvais primest demokratiją Grenados gyventojams, gali tik tiktai Maskvai tarnaujantis "poetas" Reimeris. Niekur Amerikos kariai savo durtuvais jokios valdžios neprimetė, neprimetė ir Grenadoje. Dar prieš praėjusių metų Kalėdas visi Grenadoje buvusieji Amerikos kariai išvyko iš Grenados.

Gen. gubernatoriaus Scoon sudarytoji vyriausybė tvarko salos gyventojų reikalus ir ruošiasi rinkimams.

Ar gali Sovietų valdžia pasigirti laisvais rinkimais Afganistane, Gruzijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ar pačioje Rusijoje? Rusijos komunistai rinkimų bijo, kaip jų bijojo Musolinis ar Hitleris.

cijos laikais, nes jie nuosirdžiai vykdė nacių įsakymus, stengėsi organizuoti Lietuvos jaunimą išsiųsti į Vokietiją darbam, kai savame krašte buvo daug darbo.

Kad aš pasipriešinau tam jaunimo siuntimui į Vokietiją, paraudęs Leonavičius šokė nuo kėdės prieš mano toki pareiškimą, kad lietuviams nėra reikalo važiuoti darbam į Vokietiją.

Vėliau, apskrities viršininkas net du kartus įsėdė Dusėtų policijos viršininkui mane suimti, kaip einantį prieš vokiečių valdžią.

Ir dar to maža. Ap-kr. viršininkas savo įstaigoje, kada ne-važiuo mane suimti, sušukęs, kad "ėvas sūnų pas jį atves į dantis išikandęs..."

(Kol kas aš nenoriu minėti to žmogaus pavardės, nes gal jis to nenori).

Todėl aš tokius žmones vadinu nacių padėjaisiais. To aš ir nenorėjau.

Dusėtų policijos viršininkas Tamošiūnas buvo tikras Lietuvos patriotas. Jis man pranešė, kad jis atvažiavo mane suimti. Ir visokiais būdais mane paremdavo.

Jis irgi buvo priešingas lietuvių į Vokietiją darbam siuntimui, bet jį įjungimui į SS dalinius.

Gen. Kubiliūnas irgi buvo didelis patriotas. O kas iš jo pasidarė meilams okupavus Lietuvą? Tokių aukštųjų pareigūnų Lietuvoje, būtu nemažai. Jie buvo linke atiduoti Lietuvos jaunimą nacių mašinai sunaikinti, kad tik sau užtikrintų šiltą vietelę.

Gerb. Preibys, geriau paskaitytum naujai išleistą knygą "Laisvės besiekiant". Ten rasi daug tokių gerų patirčių.

Esu labai nustebęs, kad atsiandama man pakalikų gnybę.

Prašau man atsiųsti dr. Steponavičiaus ir Leonavičiaus adresus. Aš noriu akis prieš akį su jais pasikalbėti. Duokite man ir savo adresą.

Be to, prašau rašyti mano vardą, bet ne "Naujienų" redakcijai.

Redaktorių spausdina mano atsiminimus taip, kaip aš parašiau. Aš esu atsakingas už savo rašinį. Taigi tik aš galiu pataisyti, jei kas negerai. Redaktorių nepažįsta nei dr. Steponavičius, nei Leonavičius. Augustinas Paškonis

— Buvęs viceprezidentas W. Mondale moka kalbėti bendromis frazėmis, bet palaiko įtikslą.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

AUGUSTINAS PAŠKONIS

Marijampolės Karo mokyklos ir jos kariūnų likimas

PIRMIEJI KARO MOKYKLOS ŽINGSNIAI

(Tęsinys)

Po bombardavimo, aliarmą atšaukus, turėjome vykti į miestą padėti gelbėti žmones ir gaisrus gesinti. Įvažiuavus į miestą, matėsi nuostabiai baisus vaizdas, nes sugriautų namų rūsiuose buvo pilna sudegusių ir užmuštų žmonių. Girdėjosi pagalbos šauksmai ir garsūs verkimai. Nežinojome ką daryti ir už ko tvertis. Nuo visur esančių liepsnų pradėjo darytis troškū. Mums begelbstint žmones, nepastebėjome kaip buvome liepsnų apsupti ir vos spėjome iš jų išbėgti.

Per tą dviejų naktų bombardavimą žuvo dešimtys tūkstančių žmonių. Didelė miesto dalis buvo sugriauta ir sudeginta. Dienos metu, kai gaisrai beveik buvo apgesinti, vėl turėjome miestą iš užgriautų rūšių ištraukti lavonus ir dar pusgyvius žmones. Tokio valzdo niekuomet daugiau nebeįvykdyčiau matyti.

Po poros dienų, kai jau viskas buvo aptvarkyta, su pora draugų išėjau į miestą pasižiūrėti. Iš gražių parkų liko tik medžių stagarai. Visur buvo prisėta padegamųjų bombų, kurios matėsi įėjusios į žemę. Dauguma gatvių buvo tik vieni griuvėsiai. Pragė (Prieglauda) upėje bėgė

laivai nenukentėję.

Karaliaučiuje išbuvome apie dvi savaites. Mažai ką teko dirbti, išskyrus darbus po miesto bombardavimo. Stovėjusieji prie Karaliaučiaus vokiečių kariniai daliniai visą laiką buvo užimti miesto griuvėsių valymu, užmuštųjų laidojimu ir sužeistųjų gabenimu į ligonines bei įiems suteikimu pirmosios pagalbos. Gal dėl to ir mūsų nevarė prie priešlėktuvinės artilerijos apkasų kasti.

PALIEKAME KARALIAUČIŲ

Po kiek laiko mus išvežė į Stettiną, kur turėjome dirbti parengiamuosius darbus bunkerio statybai. Čia kartais tekdavo ir sunkiai padirbėti. Dažnai dienos metu dideliame aukštyje užskridavo po keletą anglų bombonešių. Priešlėktuvinė gynyba tuojau pradėdavo šaudyti. Matydavau kaip aplinkui lėktuvus sproginėjo sviediniai, bet lėktuvai priskridavo, atrodo, nieko nebedarė.

Mums bebūnant Stettin'e, iš rytose besančių lietuvių batalionų buvo atkeltos dvi lietuvių kuopos, kurių skaičiuje buvo du lietuvių daktarai, bet jau su vokiečių karininkų uniformomis. Jų vieną labai gerai pažinojau. Tai buvo daktaras Stasiukaitis (buvęs didelis ateitininkų veikėjas). Antrojo pavardės nebeprisimenu.

Minėti daktarai turėjo atskiras kambarius ir gyveno atskirai nuo kareivių. Kiekviena proga aš juos aplankydavau. Jie papasakojo įvairių žiaurių pergyvenimų rytuose. Vokiečių frontas jau gerokai braskėjo. Tuo pasiremdami, mėgino

me pramatyti karo pabaigą.

Vieną pavakarę paskelbė oro pavojų. Pranešė, kad atskrenda didelis skaičius bombonešių. Greit visi subėgom į slėptuvę. Ir tuojau pradėjo kristi į miestą ir ant mūsų galvų bombos. Visa slėptuvė virpėjo, o cemento gabaliukai krito ant grindų. Atrodė, kad žemė subūvoja. Elektros švieta mirkčiojo ir, pagaliau, užgeso. Maniau, kad būsimė užgriauti.

Po kurio laiko bombardavimas pradėjo apsimti ir visai sustojo. Pagaliau ir oro pavojus buvo atšauktas, bet dar nebuvo leista išeiti iš slėptuvės. Dr. Stasiukaitis, būdamas vokiečių karininko uniformoje, nelaukė pranešimo išeiti iš slėptuvės ir panoro kiek išlindęs pasizvalgyti, kas darosi aplinkui. Vos tik jam išėjus į lauką, staugiai jam krito į sprandą, turbūt, priešlėktuvinės patrankos sviedinio šauk. Dr. Stasiukaitis vietoje sukruto. Tuojau buvo nuvežtas į ligoninę. Atrodė, jam beveikant į ligoninę jis mirė. Mums neteko dalyvauti dr. Stasiukaitio laidojime, ir nežinau, kur jis buvo palaidotas.

Dr. Stasiukaitis buvo labai gabus ir geras kalbėtojas. Daug buvo galima atleisti iš jo tikėtis. Jo mirtis buvo didelis nuostolis tiek Lietuvai, tiek ir keturims. Tai buvo žmogus, kuris visiemis ir visada stengdavosi padėti. Netikėtai ir žiaurus likimas per anksti nutraukė jo gyvenimo giją. Be galo buvo jė galia ne tik kaip idejos draugo, bet ir kaip žmogaus.

Pora dienų prieš jo mirtį, begalvodami apie

savo tautos likimą, tikrai tikėjome, kad po karo Lietuva vėl bus laisva. Keletą dienų prieš dr. Stasiukaitio mirtį, jis užrašė dvi savo nuotraukas ir adresą. Visa tai man įteikdamas, jis paprašė: "Jei aš netikėtai žūsiu, būk liudininkas ir papasakok mano draugams apie mano likimą". Taip pat jis paprašė ir mano nuotraukos ir adresą, kartu pasizadėdamas, kad, jei aš žūsiu, jis papasakos apie mūsų susitikimą ir mano likimą.

Atrodo, dr. Stasiukaitis turėjo aiškų nujautimą apie savo mirtį. Aš jo prašymą pilnai įvykdžiau.

VEL I NAUJĄ VIETĄ

Po poros savaitių, rodos, rugpjūčio mėn. pabaigoje, tuojau po dr. Stasiukaitio mirties, mus išvežė į Graudenz, prie Weichsel (Visla) priešlėktuvinėms patrankoms įsitvirtinimus ruošti. Mūsų darbas buvo supilti aplink patranką maždaug vieno metro aukščio ir apie dvidešimt metrų diametro pylimas su nišomis sviediniams sukrauti. Tokius pylimus turėjome įrengti tilto apsaugai iš abiejų pusių. Tiltas, eįs per Vislą, buvo labai didelis ir labai svarbus. Tam darbu atlikti, mus padalino į dvi grupes, maždaug po penkiasdešimt vyrų. Kiekvienai trijų patrankų baterijai reikėjo ruošti atskirus, netoli vienas nuo kito, įsitvirtinimus.

(Bus tęstinas)

K. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigus tokiu adresu:

Vaujietos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

OYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1738 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
Ir kas antrą seštdienį 8-3 val
Tel. 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

OYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOJ
407 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLÉCKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAJ
2614 W. 71st St. Tel. 737-5144
Tikrina akis Pritaiko skinius
"contact lenses".

Dr. MONAS SEIBUTIS

AKIŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
1456 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet
ketvirtadienį 8-7 val vak
Telefonas: 776-2255
Ir šeimos telefonas: 448-5548

FLORIDA

Dr. K. BOBELIS

Prostatos inkstų ir šlapimo
akų chirurgija
1456 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4204

PERKRAUTYMAI

MOVING
Laidinai - Pilnas apmokėjimas
ZEMA KAINA
Vidutinis Master Charge
ir VISA kortelės
K. SERENAS Tel. 925-3063

MOVING

Andrausis perkrautymas
iš įvairių šalių
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

KADIMO SEIMOS VALANDOS
Seitundieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
Srautiniai laiško ir radijo stoties
Marquette Park.
Dėje - Aldona Deutman
Tel. 778-1543
1109 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidas"

KAZA BRAZDZIONYTIS
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakare.
Viešas laiškas ir WCEV stoties.
Bendra 1400 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p. n.
ir WTIS stoties. 11:30 AM bendra.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Tel. 778-1374

Midland Federal Savings

Sąskaitos apdraustos
iki \$100,000.
2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400
8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Lietuvių Tauragės klubo metinis narių susirinkimas įvyks sausio 22 d. 2 val. popiet. Savitviki salėje. Nariai prasidėti dalyvauti. Bus naujos valdybos rinkimai. Po susirinkimo bus vakas.

KALBOS KAMPĖLIS

PAVARDĖS KILSIOS IR PROSENIŲ PROFESIJOS

Anksčiau esu rašęs "Naujiene" apie vardus ir pavardes. Ten esu paminėjęs pavardžių kilmę, ypač daug pavardžių yra kilusių iš vardų (vardinės pavardės): Jonas, Juozas, Petras ir kit. Ši kartą dar paminėsiu keliolika pavardžių kilusių iš mūsų senelių bei prosenių profesinio darbo. Tokių pavardžių Lietuvoje yra daug:

Atkočiūnas, Atkočiūnas — kilusi iš mūsų prosenių dirbamo darbo. Atkočiūnas reiškia — audėja, o Atkočiūnas — audėjo sūnus. Audėnas tokios pat kilmės — iš audimo gyveno. Bendoritis, Bendoraitis — įvairių kibių, statinių dirbėjas. Bliūdžiai — puodus žiedė. Bartininkai — bites kopinėjo. Balnius — baltus dirbo. Girnius — girnas kalė su girnaku.

Grabauskas — karstus, grabus dirbo. Kapočiai — griovius, numirėliams duobes kasė. Kalvaitis — arklus kausė, žagres, vežimus taisė ir kit. Kraučianus — sėmėgas ir kitus drabužius siuvo. Kupčiūnas — po kaimus, miestelius su prekėmis važinėjo. Mildažys — protėviai milus audė ir dažė.

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.
Don't be a Born Loser!

K. August

(ilustracija)

ATSIBUNDA TADŽIKAI

Kai europinėje Sovietų Sąjungos dalyje giminų skaičius yra labai sumažėjęs, centrinės Azijos tautos auga vis didėjančiu greičiu. Šiuo laiku musulmonai sudaro tik šešiadalį visų gyventojų Sov. Sąjungoje, bet pabaigoje šimtmečio vienas iš trijų bus gimęs Azijoje.

Didžiausias prieauglis yra Tadžikistane. Per paskutinius 20 metų tadžikų skaičius Tadžikistane ir kaimynystėje esančiame Uzbekistane padvigubėjo. Galvojama, kad per šėkancius penkiolika metų jų skaičius vėl padvigubės ir sieks penkis milijonus.

Sovietų vyriausybė mieliau priimtų padidėjimą baltųjų Sovietų Sąjungos gyventojų tarpe. Tuo tikslu jie yra skatinami pinigais priedais, juos duodant motinoms, turinčioms tris ar daugiau vaikų, bet tais priedais

naudojasi centrinės Azijos tautų žmonės. Kai Rusijoje dauguma moterų dirba, kai kuriose Tadžikistano vietose dirba tik kas trečia moteris — kitos būna namie ir auginą vaikus.

Bet padidėjęs Azijos gyventojų skaičius nedidina sovietinių pareigūnų. Buvo galvojama, kad perteklius darbo jėgos Azijoje gales būti perkeltas į europinę Sov. Sąjungos dalį. Tuo akiai keletas tūkstančių jaunu tadžikų buvo pasiųsti mokyti į insitutus Rusijoje, tikintis, kad jie ten ir pasiliks. Bet Tadžikistano premjero padėjėjas su tuo nesutiko. Jo nuomone, visiems yra pakankamai darbo Tadžikistane. Tad Maskvos problema yra ne tiek išaugusių Azijos tautų persikėlimas į Rusiją ir atimšimas rusų azijatais, kiek jų nenoras išvažiuoti iš savo krašto, ir, kas dar svarbiau, jų nepersikėlimas peršamu komunizmu. Keliautojų įspūdžiai, taip pat ir reikardais pasitaikę straipsniai sovietinėje spaudoje rodo, kad islamo religija ir papročiai tebesitęsia ir net stiprėja. Net ir rusikai kaibancios fabriko darbininkės Dušanbe sakosi, kad jų tėvai joms niekaip dos neleistų išeiti už rusų ir jos su tuo visiškai sutinka. Taip pat tebesitęsia mokesčiai "kraicio" nuotakos šeimai — nuotakos pirkimo paprotys. Dauguma tadžikų mergaičių telanko mokyklą tik 8 privalomus me-

tus. Tėvai jų toliau mokyti neleidžia, nes už mažiau mokytas mokama aukštesnė kaina!

Nors oficialių žinių apie religijos praktikavimą nėra, bet visi daviniai rodo, kad kaime vaikams yra mokomi Korano, nors Sovietų platymai religijos mokyti vakams draudžia. Pareigūnai skundžiasi, kad dvasiškai sėsmingai skeldžia idėja, jog islamas ir "tadžikas" yra vienas ir tas pats, ir jauni žmonės, nehorodami pasirodys nepatriotiskais, nors ir išvirsinėjai, parodo są religingi.

Sovietų išmoksinti tadžikai, kurie šiuo metu sudaro valdančiąją elitą (žinoma, "remiant" suprėmus rusų kaarams), nors ir nėra religingi, suprantą, kad Sovietų rusų naanyimas sudaryti "tadžikų, jog Sovietų Sąjunga yra "namingas" tautų masyje, jems duoda progą sukurti tautą. Ties su meų tadžikai egzistavo ir kaip grupė asakų genčių. Dabar pas juos vyksta tautos augimas ir vadinantieji tadžikai nenori pasirodyti, kad jie yra mažiau patriotai, negu ir tadžikai, teoęsiją senąsias tradicijas.

Dušanbe, Dušanbe esanti Moskvy anadėlija senąsias daugiam. Tautų, apie vadinamųjų tadžikų mokslininkų Avicenną, namuose yra iešomi išmę seni arabų ir persų manuskriptai. Jaunėji tadžikai jaučia, kad jie kuria tautą, kuri, pagal būmanų tautos sąvokos supratimą, anksčiau neegzistavo.

TAUPYMAS UŽTIKRINA...

(Atkelta iš 2 psl.)

Skirstant pagal išsilavinimą, pastebėta, kad asmenys su aukštesniu mokslu turi daugiau taupymo sąskaitų, nei aukštesnio mokslo nebaigę. Tačiau kolegijos moksle baigusiųjų taupymo sąskaitų tik 1.2% yra didesnės, kaip \$10,000.

Idomu pastebėti, kad federalinės valdžios įvestas senatvės pensijų (social security) mokesčimas mažai atsiliepė į taupymą. Žmogus pasitraukdamas į pensiją nori ir toliau išlaikyti įprastą gyvenimo standartą, tačiau tas neįmanoma iš gaunamos pensijos. Todėl vienintelis būdas — tai susitaupyti senatvei, pakankamą sumą taupmenų, iš kurių būtų papildomas iš pensijos gaunamos lėšos pragyvenimui.

Labai paplitęs prekių pirkimas išsimokėjimui, žinoma, kiek atsiliepė į žmonių pajėgumą taupyti. Tačiau sąmoningesnieji piliečiai vis dėlto stengiasi pirma taupyti, o tik paskui pirkti.

A. B.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ
Laidotuvių Direktorai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

A. T. A.

Trudei Buntinienei

Amžinybės iškėliavus,

josios dukrai Aldonai Butinaitei ir artimiesiems gilaus liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia

R. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BIELIŪNAS

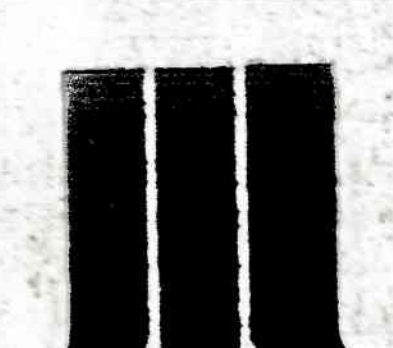
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS apmokėjimo taupymo ir namų paskolų reikalus vienoje vietoje aptarnauja. Deklamas: Jums už mus parodysite patikėjimą. Mes norėtumėm būti Jums naudingi ir atleidyti.

Sąskaitos apdraustos iki \$100,000.
2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400
8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632
PHONE 254-4470

HOT SPRINGS, ARKANSAS

R. J. Valandėlis „Leiskit j Tėvyne“ skiltyje sutarties su KNOW radio stotiai pradžioje 1984 metais toms pačioms sąlygoms. Transliacijos bus girdimos kiekvieną sekmadienio rytą 7 val. 1420 AM banga. Bent šiuo metu neįmanoma gauti valandėlio, ir galima tik užsakyti, kad dar nors šis siūloma prabūti naujų gultučių žodžių, nors vis tik pugeidauja šiek tiek ir anglų kalbos. Tad programos įrengimas, pabūga, ir anglų kalba, o trumpa santrauka svetėsių istorinių įvykių, danų bei prijų pagamintų mūtos aptakima tigi anglų kalba.

„Leiskit j Tėvyne“ yra vienintelė radio programa svetima kalba Hot Springs. Jos klausai ir čekų, ir vokiečių, ir kitų tautų žmonių. Teko iš jų girdėti malonių apsiliepiimų. Sausio 15 dienos radijo laida buvo skirta Klaipėdos krašto atvadavimo ir prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos 61 metų sukakčiai paminėti. Valandėlis vedė paskaitė Jono Vanagačio, Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto nario, prisiminimus „Granatams sprogtant prefektūroje“, iš jo išleisto 1938 m., Klaipėdoje almanacho „Kovos Kelias“.

Radijas „Leiskit j Tėvyne“ yra globojama (sponsored) Lietuvių Amerikiečių Draugijos Spa, Inc., kurios patikėtinių valdybą sudaro P. Šmaižys, S. Šmaižienė ir H. Sabaliūnienė; programos vedėja ir pranešėja — S. Šmaižienė; garso technikas — P. Šmaižys.

Draugijos narių bei valandėlių rėmėjų, klausytojų visuotinis susirinkimas numatytas kovo 12 dieną pirmą valandį Arkansas Bank and Trust Co., Community Room patalpose. Valandėlis išaiškino pajamų sukelimui numatytos dvi gegužinės: pavasario gegužinė įvyks gegužės 5-tą dieną, o rudens, minint valandėlių draugerių metų sukaktį, spalio 6-tą. Abi gegužinės bus Family Park, netoli nuo aerodromo.

Vietos dienraštis „The Sentinel-Record“ kiekvieną sešadienį, 1983 metais Hot Springs National Park aplankė daugiau kaip 5 milijonai turistų. Nauja tu metų turistinė atrakcija — stebėjimo bokštas Hot Springs kalne atidarytas lankytojams birželio mėnesį, patarnavo 146,000 turistams, kurie galėjo pasigrožėti apylinkės vaizdais ir kaip reklamuojama — „pasitrinti su debesimis“.

Geršiomis Hot Springs mineralinėmis voniomis, kaip skelbia-

na viešos d'craišy, pasmaudo- 173,095 kartus.

Vasario 10 dieną prasidės arklių lenktynės, kurios sutraukia daug žiūrovų, ne tik vietinių, bet ir iš kitų valstijų. Jos tęsiasi du mėnesius.

Salomėja Šmaižienė

Upytės klubas

Upytės Draugiško klubo priemonės susirinkimas įvyko gruodžio mėn. 2 d. Ancles Kojak salėje. Susirinkimą atidarė klubo pirmininkė Anna Wiechecki.

Nuota imu protokolą perskaitė protokolų sekretorė Antoinette Kalys, kuris buvo prijungtas prie kitų valdybos nutarimų.

Pasibaigiant apie ligonius buvo pažymėta, kad Magdalena Grishus gubėjo Sv. Kryžiaus ligoninėje, kur jai buvo padaryta širdies operacija. Dabar ji esanti jau namuose, bet dar reikalinga jai poilsio. Juozas Pakudaitis ir Ann Trakon guli ligoninėje. Jiems palinkėta greit pasveikti.

Nuarta pasveikinti su Sv. Kalėdoms ir Naujais Metais šiais lietuviškas įstaigas, paremiant jas pinigais: Naujienas, Sophie Barcus Radio valandėlis ir Darius-Girno posto veteranus, kiekvieną po \$35, o Shody Oaks paralyžiaus paliestiems vaikams \$25.

Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai

Prieš pradėdant valdybos rinkimus buvo paklausta, gal sutiks senoji valdyba dar vienerius metus padirbėti. Visi kiti sutiko, tik atsakė buvusi pirmininkė Anne Wiechecki. Jos vietoj, kaip pirmininkė buvo išrinkta Nellie Skinulis.

1984 m. valdybą sudarė šie klubo nariai: Nellie Skinulis — pirmininkė; Kazimieras Stukas — vicepir.; Antoinette Kalys — nut. rašt.; Anna Condux — fin. rašt.; Mary Radzikius — iždin. ir Antoinette Kalys — koresp.

1984 m. j Revizijos-K?sią sutiko įeiti šie asmenys: Anna Casey, Nellie Skinulis ir Bernice Gintautas.

Vaisėms paruošti štimininkės — Nellie Skinulis ir Jenie Chin-

7 val. vak. Kitas susirinkimas įvyks kovo 9 d., 6 val. vak., Vyčių salėje.

Bernice Žemgulis paruošė kavutę ir skanių užkandžių.

Vaisių metu narių pokalbiai buvo gana jaukūs, o kai skirs-tėsi, jų veiduose matėsi pasitenkinimas.

Koresp. Anna Condux

TRUMPAI

BENDRADARBIAUTOJAI PREMIJOS NEGAUS

Prižadėjau skirti Aušros metų geriausiam romanui \$2,500 premiją. Jeigu jūry komisija premiją paskirtų tokiam romanui, kurio autorius bendradarbiauja su okupantu — premijos nemoku.

Simas Kašėlonis
6937 S. Talmán
Chicago, IL 60629

NAUJAS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS NURODO XVIII SIMTMEČIO SIENAS

Smulkiai paaiškina Lietuvos susikirstymus 18-ajame amžiuje, nurodo vaivadijų ribas, sienas, vyskupijas. 1749 m. J. Neprecio Lietuvos žemėlapis atstumu žymėjo Lietuvos myliomis, jos tame žemėlapyje. Aiškūs, lietuvių kalba, aiškinimai atspausdinti viename lape su tuo žemėlapyje. Vertingas mokslinis, kartografinis leidinys. Užsaky-mus priima S. Bernatavičius, 4513 S. 48th Court, Cicero, Illinois 60630. Kaina tik septyni doleriai; Europos, Australijos tik atšaukti dol., nes j tolesnius kraštus brangesnis persiunti-mas.

NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ IR PAVIENIŲ KLUBAS

Našlių klubo susirinkimas įvyko š.m. sausio 13 d. Vyčių salėje, 2455 W. 47th St.

Susirinkimą atidarė pirmininkė Estelle McNamee 6:05 val. vakare. Tylos valandėle buvo pagerbta mirusi narė Sophie Waickus, o jos šeimynai išreikšta užuojauta.

Į klubą įstojo du nauji nariai — Rose Londo ir Kazys Bulkaitis.

Estelle McNamee perskaitė pračio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Valdyba pasveikino atsilankiusius narius, linkėdama visiems laimingų Naujųjų metų. Antoinette Kalys perskaitė knygų revizijos aktą. Knygos buvo vedamos įvairingai. Susirinkimas aktą priėmė.

1984 m. valdyba

Estelle McNamee — pirm., Bernice Žemgulis — vicepir., Antoinette Kalys — rašt., Rose Didžgalvis — fin. rašt., Anna Casey — kasininkė, Anna Wiechecki — kasos globėja, Vyto Abrailis — maršalka, ir Anna Condux — koresp.

Susirinkimas buvo baigtas

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder!"

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, rianomėnės veikė ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusena — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusena — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusena — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI.

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIJATAS • VERTIMAL

VISU ROŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PARKE. CIA GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.

9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butų mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalow. Nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

Miko Šileikio apsakymų knyga "LIUCIJA" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX simtmėčio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO SULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

Don't Go Out Without It.

©1983 A.H. Robins Consumer Products Division, Richmond, Virginia 23230

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmėsčiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talmán Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO
62-80 METU AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$126 pusmėčiui automobilio liability draudimas pensininkams.
Kreiptis: A. LAURAITIS
4651 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.
Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir falsome visu rli
šiu stogus. Už darbą garan-
tuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA
6557 S. Talmán Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
LaidroHai ir Inzengnyka
Pardavimas ir Takyman
2646 West 69th Street
Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai i Lietuva
ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60642. Tel. YA 7-5998

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7438
Taip pat daromi vertimai, giminių
išvietimai, pildomi pilietybės pra-
šymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapalis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company
Home Office: Bloomington, Ill.

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo
9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sestadi: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Sestadieniais pagal susitarimą.
6604 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

6 — Naujienos, Chicago, 8, Ill. — Friday, January 20, 1984

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicago lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.
Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čeki:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608